

بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی بهره‌برداران استان قم

مسعود ظفری*، دکتر سید ابوالفضل جوادیان**

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی و واکاوی عوامل مؤثر بر پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی بهره‌برداران استان قم بوده است. این پژوهش از نوع کاربردی و به روش توصیفی، همبستگی و علی-قیاسی است. جامعه آماری مورد بررسی، در برگرنده دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک در استان قم است. جمعیت مورد پژوهش نیز، دربردارنده ۱۸۵ نفر از دامداران پذیرنده و ۱۸۵ نفر از دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک بوده که برای گزینش آنها، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، استفاده شده است. شیوه اجرای تحقیق، به صورت میدانی بوده و با بهره‌گیری از دو پرسشنامه، انجام پذیرفته و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز، نرم‌افزار SPSS20 به کار رفته است.

نتایج به دست آمده از آزمون میانگین یک جامعه آماری نشان داد که میان دو گروه دامداران پذیرنده طرح بیمه دام سبک و دامداران بیمه نشده، از نظر سطح تحصیلات، شرکت در دوره‌های آموزشی، دفعات تماس با کارشناسان صندوق بیمه، تعداد واحد دامی، سابقه دامی و استفاده از کانالهای ارتباطی، اختلاف معنی‌داری وجود دارد؛ ولی میان دو گروه، از نظر درآمد سالانه، اختلاف معنی‌داری وجود ندارد.

نتایج برگرفته شده از ضریب همبستگی میان متغیرها نیز، نشان داد که رابطه میان متغیرهای: سطح تحصیلات، سابقه اشتغال، درآمد سالانه، تعداد واحد دامی، آگاهی از هدفها و سودمندیهای بیمه دام، دفعات تماس با کارشناسان صندوق بیمه، شرکت در دوره‌های آموزشی-ترویجی، بهره‌گیری از کانالهای ارتباطی، روانسازی امور اداری، مناسب بودن تعرفه و حق بیمه، مطلوب بودن شرایط، ضوابط و مقررات وضع شده در بیمه‌نامه، پرداخت بموقع غرامت، اطلاع‌رسانی و گسترش فرهنگ بیمه، اعتماد میان بیمه‌گر و بیمه‌گذار، کمک یارانه‌ای دولت به دامداران، ارزیابی عادلانه خسارت از سوی دستگاه بیمه‌گر، اعطای تخفیف حق بیمه به بیمه‌گذاران خسارت ندیده در طول مدت اعتبار بیمه‌نامه پیشین، با متغیر میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

همچنین، نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون چند متغیره، نمایانگر آن است که متغیر آگاهی از هدفها و سودمندیهای بیمه دام سبک، تأثیر مثبتی بر پذیرش و توسعه بیمه دام سبک دارد و این تأثیر، به تنهایی، ۸۵ درصد از عوامل مؤثر بر میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک را در برمی‌گیرد.

کلیدواژه‌ها:

دام سبک، بیمه دام سبک، پذیرش، توسعه بیمه و استان قم.

* دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق Email: zafari.1343@gmail.com

** عضو هیئت مدیره صندوق بیمه کشاورزی ایران و عضو هیئت تحریریه فصلنامه بیمه و کشاورزی

Email: javadian@Aiir.gov.ir

مقدمه

بیمه، یکی از ابتکارترین فعالیتهای خدماتی، در نظام اقتصادی نوین به شمار می‌رود و در توسعه اقتصادی جوامع، نقش مؤثر و تعیین‌کننده‌ای دارد (۱۳). رشد و توسعه فعالیتها در بخش کشاورزی نیز، مانند دیگر فعالیتهای اقتصادی، نیازمند تولید بیشتر و افزایش بازده تولید است که این هم، نیاز به سرمایه‌گذاری و مهمتر از آن، امنیت سرمایه و تضمین سرمایه‌گذاری دارد تا تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران این بخش، با اطمینان خاطر بیشتری به فعالیت بپردازند. افزون بر این، تولید در بخش کشاورزی و دامداری، تفاوت‌هایی با دیگر زمینه‌های تولیدی و تجاری دارد که مهمترین آنها، وابستگی گسترده فعالیتهای این بخش به طبیعت و در نتیجه، رویارویی با طیف گسترده‌ای از خطرها و رویدادهای طبیعی مانند سیل، تگرگ، توفان، سرما، گرما، آفتها و بیماریهای گیاهی و حیوانی است و از همین رو، فعالیت در این بخش، به فعالیتی پرخطر و همراه با ریسک، تبدیل شده است (۲۶).

نقش بیمه در توسعه بخش کشاورزی

نخستین اثر مثبتی که بیمه بر توسعه کشاورزی دارد، تأثیر آن بر کشاورزان ریسک‌گریز است. یک کشاورز ریسک‌گریز، چنانچه با پوششهای بیمه‌ای مورد حفاظت قرار گیرد، مانند کسی است که در فعالیتی بدون ریسک، به فعالیت می‌پردازد. شرکت در فعالیتهای دارای ریسک، تنها هنگامی انجام‌پذیر است که با افزایش قدرت ریسک‌پذیری کشاورزان و تشویق آنان با پوششهای بیمه‌ای همراه باشد. بنابراین، طبیعی است که اجرای سیاست بیمه، به افزایش تولید کل بیانجامد، زیرا آن دسته از کشاورزانی را که به دلیل، ریسک‌گریز بودن، وارد فعالیت نمی‌شوند، از این راه، وارد صحنه تولید می‌کند. نقش دیگر بیمه در این زمینه، افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و بهره‌گیری بهتر از سرمایه‌های موجود است؛ زیرا بیمه، سرمایه‌گذاران را برای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی بر می‌انگیزد و تا اندازه زیادی، جلوی برونرفت سرمایه‌های موجود را به سوی دیگر بخشها می‌گیرد (۲۶).

افزون بر آنچه گفته شد، بیمه از دو جهت دیگر نیز، در توسعه کشاورزی، تأثیر داشته است:

۱- تثبیت درآمد کشاورزان که در جای خود، به تثبیت اقتصاد کمک می‌کند؛

۲- گسترش فناوریهای نوین در بخش کشاورزی.

در مجموع می‌توان گفت: بیمه در بخش کشاورزی، موقعیت اعتباری کشاورزان را بهبود

می‌بخشد و زمینه دسترسی آنها را به اعتبارات بانکی فراهم می‌آورد.

از سویی، بیمه کشاورزی می‌تواند، موجب توزیع مجدد درآمد شود، این انتقال اقتصادی از دو راه صورت می‌پذیرد: نخست، از راه پرداخت حق بیمه، یعنی پرداخت پول از سوی کسانی که دچار خسارت نشده‌اند، به افراد خسارت دیده، و دوم، از راه مشارکت دولت به سود کشاورزان، به وسیله پرداخت یارانه که در واقع، یک انتقال داخلی فراگیر در اقتصاد ملی و در توزیع مجدد درآمدها برای حمایت از کشاورزان است (۱۷).

همچنین، گفتنی است که جایگاه بیمه محصولات کشاورزی و دامی در اقتصاد کشاورزی و اقتصاد ملی از دیدگاههای زیر دارای اهمیت است:

الف- فراهمسازی امنیت تولید و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، با توجه به مخاطره‌های بسیاری که در این بخش، نسبت به دیگر بخشهای اقتصاد وجود دارد؛

ب- نظارت پیوسته کارشناسان بیمه، بر چگونگی تولید و تشویق کشاورزان و دامداران برای استفاده از شیوه‌های درست مدیریتی و رعایت سنجه‌ها و مقررات فنی و بهداشتی؛

ج- فراهمسازی امنیت سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش کشاورزی، زیرا افزایش میزان ریسک و خطرپذیری، به کاهش سرمایه‌گذاری می‌انجامد و مخاطره‌های سرمایه‌گذاری نیز، از مهمترین موانع رشد آن شناخته می‌شود؛

د- کنترل آفتها و بیماریها، بویژه در بخش بیمه دام، طیور و آبیان، از راه اطلاع‌رسانی بموقع از بیماریهای شایع و حذف تدریجی بیماریهای واگیردار دام، همچون: سل، بروسلوز، تب برفکی و آنفلوآنزا.

تاریخچه بیمه کشاورزی در جهان:

بر پایه بررسیها، بیمه کشاورزی، برای نخستین بار از سوی بنیامین فرانکلین، یکی از رهبران جنبش استقلال آمریکا در سال ۱۷۹۹ میلادی و در پی توفان شدیدی که خسارتهای فراوانی برای محصولات کشاورزی در ایالات متحد آمریکا به بار آورد، مطرح شد. وی در این سال، نخستین بیمه‌نامه کشاورزی را به گونه‌ای، و از راه ابلاغ نامه‌ای رسمی، صادر کرد و طی دستخطی، کشاورزان را در برابر حوادث طبیعی زیرپوشش و حمایت بیمه قرار داد (۲۶). در کشور کانادا نیز، برنامه بیمه کشاورزی پس از دهه ۱۹۵۰ به اجرا درآمد و تصدیگری آن را نیز، همانند کشور آمریکا، دولت بر عهده گرفت. گفتنی است، دو کشور آمریکا و کانادا، در زمینه حمایت از فعالیتهای تولیدی بخش کشاورزی، شکلهای متنوعتری از بیمه را در بخش کشاورزی تجربه کرده‌اند. از جمله این بیمه‌ها می‌توان به بیمه تضمین درآمد، بیمه تضمین قیمت و بیمه‌های عدم کاشت اشاره کرد (۱۷).

در قاره آسیا، ژاپن، نخستین کشوری است که در سال ۱۹۲۹، بیمه دام و در سال ۱۹۳۹ بیمه محصولات کشاورزی را تصویب کرد و از سال ۱۹۷۴ برنامه آن را به طور کامل و در سطح کشور به اجرا در آورد. کشورهای فیلیپین، سریلانکا، هندوستان، تایلند، کره جنوبی و بنگلادش نیز در این زمینه اقدام کرده‌اند و در مجموع، ۷۰ درصد از کشورهای قاره آسیا، بیمه کشاورزی را در سه دهه اخیر به اجرا گذاشته‌اند. (۱۵).

تاریخچه بیمه کشاورزی در ایران:

در راستای حمایت از کشاورزان و دامدارانی که محصولاتشان بر اثر رویدادهای ناگوار و گزندهای پیشبینی‌ناپذیر، خسارت می‌دید و برای کمک به ادامه یافتن فعالیت تولیدی آنان، در گام نخست، در تاریخ ۱۳۵۸/۱۰/۸ قانون تشکیل صندوق ویژه‌ای به نام «صندوق کمک به تولیدکنندگان خسارت‌دیده محصولات کشاورزی و دامی» در بانک کشاورزی به تصویب رسید که طبق تبصره پنج مصوبه شورای انقلاب، وزارت کشاورزی و عمران روستایی وقت، مکلف شد تا به مدت ۵ سال از تاریخ تصویب این قانون، مطالعات و اقدامات لازم را در مورد اجرای مقررات بیمه محصولات کشاورزی انجام داده و لایحه نهایی را تهیه نماید.

همزمان با آغاز این فعالیت، کمیته‌ای ترکیب‌یافته از نمایندگان وزارت کشاورزی، وزارت برنامه و بودجه وقت، وزارت امور اقتصاد و دارایی، وزارت بازرگانی، بیمه مرکزی ایران و بانک کشاورزی، مأمور انجام مطالعات و تدوین لایحه قانونی و تهیه اساسنامه صندوق بیمه محصولات کشاورزی شدند. این کمیته با استفاده از مطالعات انجام یافته در داخل کشور و با بررسی و تحقیق درباره بیمه محصولات کشاورزی در دیگر کشورها، لایحه را تدوین و از سوی وزارت کشاورزی برای تصویب به هیئت دولت و در پی آن، به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد. لایحه یادشده پس از بحث و مذاکره در نشستها و همایشهای مرتبط، در تاریخ یکم خرداد سال ۶۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و برای اجرا به دولت ابلاغ شد و بدینسان، ساختار صندوق بیمه محصولات کشاورزی در بانک کشاورزی ایران، شکل گرفت. سپس، اساسنامه صندوق بیمه محصولات کشاورزی نیز، پس از تدوین نهایی در جلسه مورخ ۵ خرداد سال ۶۳ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و به‌طور رسمی و جهت اجرا به دولت ابلاغ شد و سرانجام، پس از گذر از مراحل اداری و اجرایی، در تاریخ ۷ تیر ماه ۱۳۶۳ نخستین مجمع عمومی، ترکیب یافته از وزیران کشاورزی، جهاد سازندگی، اقتصاد و دارایی، بازرگانی و رئیس سازمان برنامه و بودجه، تشکیل شد که طی آن ۵ نفر اعضای هیئت مدیره صندوق،

دربرگیرنده دو نفر از وزارت کشاورزی، یک نفر از وزارت جهاد سازندگی و ۲ نفر از بانک کشاورزی انتخاب شدند و به دنبال آن هیئت مدیره صندوق از تاریخ ۸ شهریور سال ۶۳ در محل صندوق بیمه استقرار یافت و آغاز به کار کرد (سایت صندوق و ۱۵).

بیمه دام

دام، به عنوان منبع مهم و اساسی تأمین نیازهای غذایی پروتئینی، بخش مهمی از سرمایه بخش کشاورزی را به خود اختصاص داده که این سرمایه نیز، مانند دیگر سرمایه‌گذاری‌های بخش کشاورزی، نیازمند حمایت است (۲۶).

انواع دام، بویژه دامهای سبک، جانورانی هستند که با خطرهای گزندهای بیشماری، از جمله امکان دچار شدن به انواع بیماریها و آسیبها و پیشامدهای ناگوار روبه‌رویند و اگر بر اثر عوامل پیشگفته از میان بروند، در واقع، فاجعه‌ای برای دامدار، روی داده است، که چنانچه دام، زیر پوشش بیمه می‌بود، این زیان با شرکت بیمه‌گری به مشارکت گذاشته می‌شد و خسارت پدید آمده، میان بیمه‌گر و بیمه‌گذار توزیع می‌گردید (۶).

در این زمینه، بیمه دام سبک، از آن رو که در ارتباط تنگاتنگ با جامعه روستایی و محروم قرار دارد، درخور توجه ویژه است. دامداران روستایی، در رویارویی با خسارتهای اغلب ناچار به گرفتن وام از مؤسسه‌های اعتباری یا وام‌دهندگان خصوصی و یا کمکهای دولتی (کمکهای بلاعوض) می‌شوند (۱۱).

بیمه دام را می‌توان یکی از کهنترین و مهمترین بیمه‌ها و پوششهای مهم کشاورزی دانست؛ به گونه‌ای که بر اساس گزارش مطالعاتی دبیرخانه کمیته ملی و بازرگانی آنکتاد^۱، پیشینه تاریخی آن، به دوره بابلیها باز می‌گردد. این بیمه، در اروپا نیز، نزدیک به هفتصد سال به صورت تعاونی، در تعدادی از کشورها اجرا شده و هم‌اکنون نیز، بسیاری از کشورهای در راه توسعه، دست‌کم دارای نوعی از بیمه دام هستند. گفتنی است، در گزارش پیشگفته و بر اساس دیگر اطلاعات و آمار، بیمه دام، که در آن تعهد بیمه‌گر دربردارنده مرگ‌ومیر برگرفته از حوادث و بیماریها و در برخی موارد، جراحی، زایمان، نگهداری و ازکارافتادگی دائمی دامها باشد، به طور کامل، خودبسنده است و نیازی به کمک دولت ندارد و چه‌بسا در بخش کشاورزی سنتی نیز، طرح بیمه دام، زیان‌آور نباشد و به آسانی، بتوان آن را همه کشورهای در راه توسعه، بدون دریافت هیچ‌گونه کمکی توسعه داد (۲۶).

طرح بیمه دام سبک (گوسفند و بز) از رشدی شتابنده برخوردار بوده، به گونه‌ای که بر پایه آخرین آمار و بررسیها، تعداد بیمه‌گذاران از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۸۴، از ۶۰/۰۰۰ نفر به تعداد زیر پوشش، از ۳،۷۹۷،۶۸۱ رأس دام سبک در سال ۱۳۸۳، به حدود ۵،۳۸۶،۷۸۲ رأس در سال ۱۳۸۴ افزایش پیدا کرده و از رشد ۵۰ درصدی برخوردار بوده است (۵).

در بخش بیمه دام سبک، بیمه‌گذاران در برابر حوادث و خطرهای همچون تلف شدن دام بر اثر خشکسالی، حمله جانوران وحشی (وحوش)، سیل، تگرگ، آذرخش (صاعقه)، زمینلرزه (زلزله)، حوادث حمل‌ونقل و تصادفهای جاده‌ای هنگام کوچ، پرت شدن از کوه، آتشسوزی غیرعمدی، مارگزیدگی، هارگزیدگی (با تأیید دامپزشکی) و بیماریهای: شاربن یا سیاه زخم، آنتروتوکسمی، ذات‌الریه فوق‌حاد یا پنومونی آنزوتوتیک، شاربن علامتی و نفخ کفی، زیر پوشش خدمات صندوق بیمه کشاورزی قرار می‌گیرند. در قرارداد این نوع بیمه، مواردی همچون سرقت، اختلافهای محلی، توقیف و مصادره، شورش و بلوا، جنگ، آتشسوزی عمدی و مراقبت نکردن درست از دام را دربر نمی‌گیرد و در صورت پدید آمدن چنین خسارتهایی، صندوق بیمه در برابر بیمه‌گذاران، تعهدی نخواهد داشت (۱۸).

وضعیت بیمه دام سبک در استان قم:

تعداد کل دامهای سبک در استان قم در سال زارعی ۹۰-۱۳۸۹ برابر با ۷۳۱۲۵۰ رأس دام بوده، که به تفکیک در جدول شماره ۱، خلاصه شده است. همچنین، در جدولهای شماره ۲ و ۳ نیز، داده‌های آماری مربوط به بیمه‌گذاران، گرامتها و حق بیمه انواع دام سبک، در دوره ۸۱ تا ۹۰، گزارش شده است:

جدول شماره ۱: تعداد کل دامهای سبک در استان قم

واحد دامی	نوع دام
۴۵۰۰۰۰	بره پرواری
۶۲۵۰۰	گوسفند
۲۱۰۰۰۰	بزغاله پرواری
۸۷۵۰	بز
۷۳۱۲۵۰	جمع کل

جدول شماره ۲: آمار بیمه و غرامت و حق بیمه بز و گوسفندپروری استان قم از سال زراعی ۸۱-۸۲ تا ۸۹-۹۰

غرامت پرداختی (ریال)	خسارتدیده (رأس)	حق بیمه دریافتی (ریال)	بیمه شده (رأس)	قرارداد (فقره)	بیمه گذار (نفر)	سال زراعی
۱۹۵,۰۰۰	۱	۳,۹۷۴,۰۰۰	۲۰۰	۲	۲	۸۲-۸۱
۵۵۰,۰۰۰	۳	۰	۰	۰	۰	۸۳-۸۲
۵۰۰,۰۰۰	۱	۰	۰	۰	۰	۸۴-۸۳
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸۵-۸۴
۲,۵۶۰,۰۰۰	۶	۲,۵۸۲,۲۳۰	۳۱۰	۲	۲	۸۶-۸۵
۰	۰	۲۴,۳۴۰	۳۵	۱	۱	۸۷-۸۶
۰	۰	۱۰,۴۹۸,۲۱	۹۶۲	۱۱	۱۱	۸۸-۸۷
۱,۱۰۰,۰۰۰	۲	۶۳,۷۶۶,۰۰	۵۷۲	۱۲	۱۲	۸۹-۸۸
۱۱۰,۳۵۰,۰۰۰	۱۶۰	۶۸,۶۳۷,۷۳۶	۶,۱۹۱	۷۸	۷۸	۹۰-۸۹

جدول شماره ۳: آمار بیمه، غرامت و حقیبیمه بز و گوسفند استان قم
از سال زراعی ۸۱-۸۲ تا ۸۹-۹۰

غرامت پرداختی (ریال)	خسار تدریجی (رأس)	حقیبیمه دریافتی (ریال)	بیمه شده (رأس)	قرارداد (فقره)	بیمه‌گذار (نفر)	سال زراعی
۸۷,۱۰۰,۰۰۰	۳۸۷	۷۹,۵۹۲,۲۸۳	۱۴,۸۴۱	۸۰	۹۱	۸۲-۸۱
۱۳۷,۸۲۵,۰۰۰	۵۶۵	۵۳,۲۹۲,۴۴۸	۸,۸۸۸	۷۹	۷۹	۸۳-۸۲
۱۰۸,۲۹۰,۰۰۰	۳۹۹	۶۷,۰۵۹,۱۱۱	۷,۵۵۸	۷۳	۷۳	۸۴-۸۳
۱۳۸,۰۹۵,۰۰۰	۳۹۶	۱۳۶,۰۱۷,۸۴۱	۸,۷۹۵	۹۱	۹۱	۸۵-۸۴
۲۸۷,۹۲۰,۰۰۰	۷۶۷	۲۰۹,۴۱۶,۰۳۲	۱۱,۴۳۶	۹۸	۹۷	۸۶-۸۵
۲۵۰,۲۸۵,۰۰۰	۵۹۰	۱۸۶,۶۱۰,۹۷۲	۸,۶۲۹	۷۱	۷۱	۸۷-۸۶
۱۴۳,۵۲۵,۰۰۰	۳۱۰	۲۲۵,۷۹۵,۴۸۸	۸,۴۸۶	۹۱	۹۱	۸۸-۸۷
۱۱,۲۹۵,۰۰۰	۲۱۷	۵۰,۶۵۹,۶۰۰	۶,۲۴۳	۷۰	۷۰	۸۹-۸۸
۷۸۳,۰۰۰,۰۰۰	۹۱۹	۵۳۲,۱۲۲,۷۳۳	۴۵,۲۴۹	۲۶۱	۲۶۱	۹۰-۸۹

روشها و ابزارهای پژوهش

این پژوهش، به شیوه میدانی و نیز، کتابخانه‌ای و با بهره‌گیری از دو نوع پرسشنامه، صورت گرفته است. پرسشنامه نخست، مربوط به دامدارانی است که طرح بیمه دام سبک را پذیرفته‌اند و پرسشنامه دوم، مربوط به دامدارانی است که به دلایل مختلف، از پذیرش بیمه دام سبک خودداری کرده‌اند.

چنانکه گفته شد، ابزار اصلی این پژوهش برای گردآوری داده‌ها، مصاحبه و دو نوع پرسشنامه بوده که پرسشنامه نخست، برای دامداران پذیرنده بیمه دام سبک، در بردارنده موارد زیر بوده است:

در بخش نخست، ویژگیهای شخصی دامداران، مورد بررسی قرار گرفته و در بخش دوم، پرسشهای فنی پیرامون دام و بیمه دام سبک مطرح شده است. در بخش سوم نیز، پرسشهایی در زمینه پذیرش و توسعه بیمه دام سبک طراحی شده و سپس در بخش چهارم، میزان به‌کارگیری روشهای آموزشی و ترویجی پیرامون بیمه دام از سوی صندوق بیمه، مورد بررسی قرار گرفته و سرانجام اینکه، دیدگاههای دامداران درباره رعایت و توجه به سیاستهای بیمه، مورد سنجش قرار گرفته است.

پرسشنامه دوم برای دامداران نپذیرنده طرح بیمه دام سبک بوده که دربرگیرنده ویژگیهای شخصی، پرسشهای فنی دامداری، میزان بهره‌گیری از روشهای آموزشی و ترویجی، میزان بهره‌مندی از کانالهای ارتباطی در زمینه بیمه دام و دلایل نپذیرفتن بیمه از سوی دامداران است.

نتایج و بحث

تحلیل توصیفی داده‌ها

در این پژوهش، تعداد ۱۸۵ نفر از پذیرندگان طرح بیمه دام سبک و ۱۸۵ نفر از دامدارانی که طرح بیمه دام سبک را نپذیرفته‌اند، مورد مطالعه قرار گرفتند که برای توصیف متغیرهای مستقل و وابسته، از مشخصه‌های آماری همچون جدولهای توزیع فراوانی، درصد فراوانی، فراوانی تجمعی بهره گرفته شده است.

ویژگیهای دامداران

۱- سن

همانگونه که داده‌های جدول شماره ۴، نشان می‌دهد، ۱۸/۹ درصد از پاسخدهندگان برخوردار

از بیمه دام سبک، دارای سن ۲۰-۳۰ سال، ۳۵/۱ درصد، سن ۳۰-۴۰ سال، ۲۷ درصد، سن ۴۱-۵۰ سال و ۱۸/۹ درصد، دارای سن ۵۱ سال و بالاتر هستند. این درحالی است که ۱۷/۸ درصد از پاسخدهندگان که بیمه دام سبک را نپذیرفته‌اند، دارای سن ۲۰-۳۰ سال، ۳۴/۶ درصد، سن ۳۱-۴۰ سال، ۳۱/۴ درصد، سن ۴۱-۵۰ سال و ۱۶/۲ درصد نیز، دارای سن ۵۱ سال و بالاتر هستند.

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی افراد بر حسب سن

سن	دامداران پذیرنده بیمه دام سبک			دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک		
	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
سال ۲۰-۳۰	۳۵	۱۸/۹	۱۸/۹	۳۳	۱۷/۸	۱۷/۸
سال ۳۱-۴۰	۶۵	۳۵/۱	۵۴/۱	۶۴	۳۴/۶	۵۲/۴
سال ۴۱-۵۰	۵۰	۲۷/۰	۸۱/۱	۵۸	۳۱/۴	۸۳/۸
۵۱ سال به بالا	۳۵	۱۸/۹	۱۰۰/۰	۳۰	۱۶/۲	۱۰۰/۰
مجموع	۱۸۵	۱۰۰/۰		۱۸۵	۱۰۰/۰	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۲- سطح تحصیلات

در زمینه سطح تحصیلات دامداران پذیرنده بیمه دام سبک، بر اساس نتایج به‌دست آمده و چنانکه داده‌های جدول شماره ۵، نمایش داده است، ۱۱/۴ درصد از پاسخدهندگان بی‌سواد، ۱۹/۵ درصد، دارای سطح سواد ابتدایی، ۲۳/۲ درصد، راهنمایی، ۲۶/۵ درصد، از پاسخدهندگان با بیشترین فراوانی، دارای سطح سواد دبیرستان، ۱۰/۸ درصد، دیپلم و سرانجام، ۸/۶ درصدشان، دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم هستند.

ولی در زمینه سطح تحصیلات دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، بررسیها نشان می‌دهد که ۲۰ درصد از آنها بی‌سواد، ۱۶/۲ درصد، دارای سطح سواد ابتدایی، ۲۲/۲ درصد، راهنمایی، ۲۳/۲ درصد، دبیرستان، ۹/۷ درصد، دیپلم و همچنین، ۸/۶ درصدشان، دارای سطح سواد بالاتر از

دیپلم هستند. در میان این گروه از پاسخدهندگان نیز مشاهده می شود که بیشترین فراوانی سطح تحصیلات، سطح تحصیلی دبیرستان است.

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی افراد بر حسب سطح تحصیلات

تحصیلات	دامداران پذیرنده بیمه دام سبک			دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک		
	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
بی سواد	۲۱	۱۱/۴	۱۱/۴	۳۷	۲۰	۲۰/۰
ابتدایی	۳۶	۱۹/۵	۳۰/۸	۳۰	۱۶/۲	۳۶/۲
راهنمایی	۴۳	۲۳/۲	۵۴/۱	۴۱	۲۲/۲	۵۸/۴
دبیرستان	۴۹	۲۶/۵	۸۰/۵	۴۳	۲۳/۲	۸۱/۶
دیپلم	۲۰	۱۰/۸	۹۱/۴	۱۸	۹/۷	۹۱/۴
بالتر از دیپلم	۱۶	۸/۶	۱۰۰/۰	۱۶	۸/۶	۱۰۰/۰
مجموع	۱۸۵	۱۰۰/۰		۱۸۵	۱۰۰/۰	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۳- درآمد سالانه:

همانگونه که داده‌های جدول شماره ۶، نشان می‌دهد، بیشترین فراوانی درآمد پاسخدهندگان در هر دو گروه، مربوط به گروه دارندگان درآمد ۵۰-۱۰۰ میلیون ریال است.

جدول شماره ۶: توزیع فراوانی افراد بر حسب درآمد سالانه

درآمد سالانه	دامداران پذیرنده بیمه دام سبک			دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک		
	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی جمعیتی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی جمعیتی
زیر ۵۰	۳۹	۲۱/۱	۲۱/۱	۳۶	۱۹/۵	۱۹/۵
۵۰-۱۰۰	۸۰	۴۳/۲	۶۴/۳	۸۷	۴۷/۰	۶۶/۵
۱۰۰-۲۰۰	۴۳	۲۳/۲	۸۷/۶	۳۹	۲۱/۱	۸۷/۶
بالاتر از ۲۰۰	۲۳	۱۲/۴	۱۰۰/۰	۲۳	۱۲/۴	۱۰۰/۰
مجموع	۱۸۵	۱۰۰/۰		۱۸۵	۱۰۰/۰	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۴- واحد دامی:

نتایج به دست آمده پیرامون فراوانی افراد بر حسب واحد دامی که در جدول شماره ۷ نمایانده شده است، نشان می‌دهد، متوسط تعداد دام دامداران پذیرنده بیمه دامهای سبک، برابر ۳۵۴ واحد دامی، و بیشترین فراوانی، مربوط به طبقه ۲۰۱-۳۰۰ دام است. همچنین، متوسط تعداد دام دامداران نپذیرنده بیمه دامهای سبک ۳۱۴ دام است و بیشترین فراوانی نیز به طبقه ۲۰۱-۳۰۰ دام اختصاص دارد.

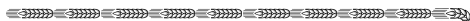
جدول شماره ۷: توزیع فراوانی افراد بر حسب واحد دامی

واحد دامی	دامداران پذیرنده بیمه دام سبک			دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک		
	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
۱۰۰ و کمتر	۲۹	۱۵/۷	۱۵/۷	۴۲	۲۲/۷	۲۲/۷
۱۰۱-۲۰۰	۲۵	۱۳/۵	۲۹/۲	۲۲	۱۱/۹	۳۴/۶
۲۰۱-۳۰۰	۳۹	۲۱/۱	۵۰/۳	۴۵	۲۴/۳	۵۸/۹
۳۰۱-۴۰۰	۳۲	۱۷/۳	۶۷/۶	۲۵	۱۳/۵	۷۲/۴
۴۰۱-۵۰۰	۲۷	۱۴/۶	۸۲/۲	۲۲	۱۱/۹	۸۴/۳
۵۰۱-۶۰۰	۲۰	۱۰/۸	۹۳/۰	۱۹	۱۰/۳	۹۴/۶
بالاتر از ۶۰۰	۱۳	۷/۰	۱۰۰/۰	۱۰	۵/۴	۱۰۰/۰
مجموع	۱۸۵	۱۰۰/۰		۱۸۵	۱۰۰/۰	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

۵- دفعات تماس با کارشناسان بیمه:

چنانکه داده‌های جدول شماره ۸ نشان می‌دهد، در زمینه تعداد دفعات تماس با کارشناسان بیمه در گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک، متوسط تعداد تماس، در حدود ۴ تماس در سال است و کمترین دفعات تماس هر دامدار با کارشناسان بیمه، یک تماس است. بیشترین فراوانی نیز، حدود ۵-۶ تماس بوده است. از دیگر سو، در گروه دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، دیده می‌شود که ۱۰۹ نفر، یعنی در حدود ۶۰ درصد از دامداران، هیچ تماسی در سال با کارشناسان بیمه برقرار نمی‌کنند و متوسط تعداد تماس این گروه از پاسخ‌دهندگان با کارشناسان بیمه، در حدود ۱/۵ تماس در سال است.

جدول شماره ۸: توزیع فراوانی افراد بر حسب دفعات تماس با کارشناسان بیمه

دفعات تماس	دامداران پذیرنده بیمه دام سبک			دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک		
	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
هیچ	-	-	-	۱۰۹	۵۸/۹	۵۸/۹
۱-۲	۲۹	۱۵/۷	۱۵/۷	۴۲	۲۲/۷	۸۱/۶
۳-۴	۴۷	۲۵/۴	۴۱/۱	۲۴	۱۳/۰	۹۴/۶
۵-۶	۴۸	۲۵/۹	۶۷/۰	۵	۲/۷	۹۷/۳
۷-۸	۴۰	۲۱/۶	۸۸/۶	۳	۱/۶	۹۸/۹
بیشتر از ۸	۲۱	۱۱/۴	۱۰۰/۰	۲	۱/۱	۱۰۰/۰
مجموع	۱۸۵	۱۰۰/۰		۱۸۵	۱۰۰/۰	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

تحلیل آمار استنباطی:

در این بخش، به منظور مقایسه اختلاف میان متغیرهای پژوهش، از آزمون T و برای تعیین رابطه میان متغیرهای پژوهش، از ضریب همبستگی اسپیرمن و برای بررسی یک یا چند مستقل در پیشبینی متغیر وابسته، از روش رگرسیون چند متغیره (روش گام‌به‌گام) بهره‌گیری شده است که نتایج آن در ادامه این بخش، ارائه می‌شود:

۱. نتایج به دست آمده از آزمون T استیودنت:

الف. میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده‌اند، از نظر سطح تحصیلات، اختلاف معنیداری وجود دارد.

$$\begin{cases} H_0 : \mu_1 = \mu_2 \\ H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \end{cases}$$

دامداران پذیرنده بیمه دام سبک μ_1 و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک: μ_2

H_0 : میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده‌اند، از نظر سطح تحصیلات، اختلاف معنیداری وجود ندارد.

H_1 : میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده‌اند، از نظر سطح تحصیلات، اختلاف معنیداری وجود دارد.

جدول شماره ۹: آمار توصیفی

انحراف خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	تعداد	میانگین	
۱۰۵	۱/۴۲۶	۱۸۵	۳/۳۲	دامداران پذیرنده بیمه دام سبک
۱۱۳	۱/۵۳۶	۱۸۵	۳/۱۲	دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱۰: نتایج آزمون Paired Samples Test برای متغیر سطح تحصیلات

t آماره درجه آزادی سطح معنیداری	اختلافات جفتی				میانگین	انحراف معیار	فاصله اطمینان برای ۹۵٪ میانگین	
	سطح بالا	سطح پایین	انحراف خطای میانگین	میانگین				
								سطح
۰۰۲	۱۸۴	۳/۰۶۷	۳۲۰	۰۶۹	۰۶۳	۸۶۳	۱۹۵	پذیرنده- نپذیرنده

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول شماره ۱۰، نتایج آزمون آماری Paired Sample T-Test یافته‌های پژوهش را برای مقایسه متغیر سطح تحصیلات در دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، نشان می‌دهد. با توجه به سطح معنیداری به دست آمده برای آماره t ، از آنجا که $sig < 0/05$ است، بنابراین فرض صفر (H_0) رد می‌شود و فرضیه مقابل (H_1) تأیید می‌شود.

به دیگر سخن، میان دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، از نظر سطح تحصیلات تفاوت معنیداری وجود دارد. براین اساس، می‌توان گفت که سطح تحصیلات دامداران پذیرنده بیمه دام سبک، بیشتر از دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک است.

ب. میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده‌اند، از

نظر میزان درآمد سالانه اختلاف معنیداری وجود دارد.

$$\begin{cases} H_0 : \mu_1 = \mu_2 \\ H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \end{cases}$$

دامداران پذیرنده بیمه دام سبک: μ_1 و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک: μ_2
 H_0 : میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده‌اند، از نظر درآمد سالانه اختلاف معنیداری وجود ندارد.

H_1 : میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده‌اند، از نظر درآمد سالانه اختلاف معنیداری وجود دارد.

جدول شماره ۱۱: آمار توصیفی

میانگین	تعداد	انحراف معیار	انحراف خطای استاندارد میانگین
دامداران پذیرنده بیمه دام سبک	۱۸۵	۹۳۴	۰۶۹
دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک	۱۸۵	۹۱۵	۰۶۷

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱۲: نتایج آزمون Paired Samples Test برای متغیر درآمد سالانه

سطح معنیداری	درجه آزادی	t آماره	فاصله اطمینان ۹۵٪ برای میانگین		انحراف معیار خطای میانگین	انحراف معیار	میانگین	
			سطح بالا	سطح پایین				
			۰.۷۰	۰.۶۰				

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول شماره ۱۲، نتایج آزمون آماری Paired Sample T-Test را برای مقایسه متغیر سطح درآمد، در دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، نشان می‌دهد. با توجه به سطح معنیداری به دست آمده برای آماره t ، از آنجا که $\text{sig} > 0/05$ است، بنابراین فرضیه مقابل (H_1) رد می‌شود و فرض صفر (H_0) تأیید می‌شود. به دیگر سخن، میان بین دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده

بیمه دام سبک، از نظر سطح درآمد سالانه، تفاوت معنیداری وجود ندارد.

پ. میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دام های خود را بیمه نکرده اند، از نظر تعداد واحد دامی، اختلاف معنیداری وجود دارد.

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0 : \mu_1 = \mu_2 \\ H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \end{array} \right.$$

دامداران پذیرنده بیمه دام سبک : μ_1 و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک : μ_2

H_0 : میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دام های خود را بیمه نکرده اند، از نظر تعداد واحد دامی، اختلاف معنیداری وجود ندارد.

H_1 : میان دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامدارانی که دامهای خود را بیمه نکرده اند، از نظر تعداد واحد دامی، اختلاف معنیداری وجود دارد.

جدول شماره ۱۳: آمار توصیفی

میانگین	تعداد	انحراف معیار	انحراف خطای استاندارد میانگین
دامداران پذیرنده بیمه دام سبک	۱۸۵	۱/۸۰۲	۱۳۲
دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک	۱۸۵	۱/۸۲۸	۱۳۴

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱۴: نتایج آزمون paired samples Test برای متغیر تعداد واحد دامی

سطح معنیداری	درجه آزادی	t آماره	فاصله اطمینان برای ۹۵٪ میانگین		انحراف معیار خطای میانگین	انحراف معیار	میانگین	پذیرنده - نپذیرنده
			سطح بالا	سطح پایین				
			۰۰۰	۱۸۴				

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول شماره ۱۴، نتایج آزمون آماری Paired Sample T-Test را برای مقایسه متغیر تعداد واحد دامی، در دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، نشان می‌دهد. با توجه به سطح معنیداری به دست آمده برای آماره t ، از آنجا که

داده‌های جدول شماره ۱۶، نتایج آزمون آماری Paired Sample T-Test را برای مقایسه متغیر تعداد دفعات تماس با کارشناسان بیمه، در دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، نشان می‌دهد. با توجه به سطح معنیداری به دست آمده برای آماره t ، از آنجا که $sig < 0/05$ است، بنابراین فرض صفر (H_0) رد می‌شود و فرضیه مقابل (H_1) تأیید می‌شود.

به دیگر سخن، میان دو گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک و دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک، از نظر تعداد دفعات تماس با کارشناسان بیمه، تفاوت معنیداری وجود دارد. برای اساس می‌توان گفت که تعداد دفعات تماس با کارشناسان بیمه، در گروه دامداران پذیرنده بیمه دام سبک، بیشتر از دامداران نپذیرنده بیمه دام سبک است.

۲. نتایج به دست آمده از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن

الف. میان سن دامداران با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود دارد.

H_0 : میان سن دامداران با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود ندارد.

H_1 : میان سن دامداران با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۱۷: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن سن دامداران با میزان پذیرش

و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان

آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن	سن	میزان پذیرش و توسعه بیمه دام
ضریب همبستگی	۱/۰۰۰	۱۳۴
		درجه معنیداری
تعداد	۱۸۵	۱۸۵
		ضریب همبستگی
میزان پذیرش و توسعه دام	۱۳۴	۱/۰۰۰
		درجه معنیداری
تعداد	۱۸۵	۱۸۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول شماره ۱۷، نشان می‌دهد که عدد معنیداری میان دو متغیر سن و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، بزرگتر از $0/05$ است؛ از همین‌رو، فرض مقابل رد می‌شود و می‌توان گفت که میان دو متغیر سن و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، رابطه‌ای وجود ندارد. به دیگر سخن، میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک، مستقل از سن دامداران بوده است.

ب. میان سطح تحصیلات دامداران، با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۱۸: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن تحصیلات دامداران

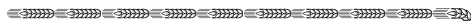
با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان

میزان پذیرش و توسعه بیمه دام	تحصیلات	آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن	
۲۲۲	۱/۰۰۰	ضریب همبستگی	تحصیلات
۰۰۲		درجه معنیداری	
۱۸۵	۱۸۵	تعداد	
۱/۰۰۰	۲۲۲	ضریب همبستگی	میزان پذیرش و توسعه دام
	۰۰۲	درجه معنیداری	
۱۸۵	۱۸۵	تعداد	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

چنانکه داده‌های جدول شماره ۱۸ نیز نشان می‌دهد، عدد معنیداری میان دو متغیر تحصیلات و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، کوچکتر از $0/05$ است و از همین‌رو فرض صفر رد می‌شود و می‌توان گفت که میان دو متغیر تحصیلات و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، رابطه وجود دارد و از آنجا که مقدار r مثبت است ($0/222$)، این رابطه، رابطه مثبتی به شمار می‌آید. به دیگر سخن، هرچه میزان تحصیلات بیشتر شود، میزان پذیرش و توسعه بیمه دام نیز، بیشتر می‌شود. ب. میان درآمد دامداران، با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۱۹: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن درآمد دامداران با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان

آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن		درآمد	میزان پذیرش و توسعه بیمه دام
درآمد دامداران	ضریب همبستگی	۱/۰۰۰	۲۶۳
	درجه معنیداری		۰۰۰
	تعداد	۱۸۵	۱۸۵
میزان پذیرش و توسعه دام	ضریب همبستگی	۲۶۳	۱/۰۰۰
	درجه معنیداری	۰۰۰	
	تعداد	۱۸۵	۱۸۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

از داده‌های جدول شمار ۱۹ می‌توان نتیجه گرفت که چون عدد معنیداری میان دو متغیر درآمد دامداران و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، کوچکتر از $0/05$ است؛ از همین‌رو، فرض صفر، رد می‌شود و می‌توان گفت که میان دو متغیر درآمد دامداران و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، رابطه وجود دارد و از آنجا که مقدار T مثبت است ($0/263$)، این رابطه، رابطه مثبتی به شمار می‌آید؛ به دیگر سخن، هر چه میزان درآمد دامداران بیشتر شود، میزان پذیرش و توسعه بیمه دام نیز، فزونی می‌یابد.

ت. میان تعداد واحد دامی دامداران با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۲۰: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن تعداد واحد دامی دامداران با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان

آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن		تعداد واحد دامی دامداران	میزان پذیرش و توسعه بیمه دام
تعداد واحد دامی دامداران	ضریب همبستگی	۱/۰۰۰	۳۲۰
	درجه معنیداری	.	۰۰۰
	تعداد	۱۸۵	۱۸۵
میزان پذیرش و توسعه دام	ضریب همبستگی	۳۲۰	۱/۰۰۰
	درجه معنیداری	۰۰۰	.
	تعداد	۱۸۵	۱۸۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

داده‌های جدول شماره ۲۰ نشان می‌دهد که چون عدد معنیداری میان دو متغیر تعداد واحد دامی دامداران و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، کوچکتر از $0/05$ است، فرض صفر، رد می‌شود و می‌توان گفت که میان دو متغیر تعداد واحد دامی دامداران و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، رابطه وجود دارد و از آنجا که مقدار I مثبت است ($0/320$)، این رابطه، رابطه مثبتی به شمار می‌رود. به دیگر سخن، هرچه میزان تعداد واحد دامی دامداران بیشتر شود، میزان پذیرش و توسعه بیمه دام نیز، فزونی می‌یابد.

ث. میان تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه، با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان، رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۲۱: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه با میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک از سوی آنان

میزان پذیرش و توسعه بیمه دام	تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه	آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن	
۱۷۸	۱/۰۰۰	ضریب همبستگی	تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه
۰۱۵		درجه معنیداری	
۱۸۵	۱۸۵	تعداد	
۱/۰۰۰	۱۷۸	ضریب همبستگی	میزان پذیرش و توسعه دام
	۰۱۵	درجه معنیداری	
۱۸۵	۱۸۵	تعداد	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

از داده‌های جدول شماره ۲۱ می‌توان نتیجه گرفت محاسبه ضریب همبستگی میان دو متغیر تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام عدد معنیداری کوچکتر از $0/05$ است و به همین دلیل، می‌توان گفت که میان دو متغیر تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه و میزان پذیرش و توسعه بیمه دام، رابطه وجود دارد و از آنجا که مقدار I مثبت است، ($0/178$)، این رابطه، رابطه مثبتی است. به دیگر سخن، هرچه میزان تماس دامداران با کارشناسان صندوق بیمه بیشتر شود، میزان پذیرش و توسعه بیمه دام نیز، بیشتر می‌شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

پیرامون نتایج برگرفته از آزمون T:

چنانکه یافته‌های این پژوهش نشان داد، در زمینه اختلاف میان دامداران پذیرنده و نپذیرنده طرح بیمه دام سبک از نظر سطح تحصیلات، شرکت در دوره‌های آموزشی، میزان بهره‌گیری از کانالهای ارتباطی، سابقه دامداری، تعداد واحد دامی و سرانجام، دفعات تماس با کارشناسان صندوق بیمه، بین دو گروه، اختلاف معنیداری وجود دارد. ولی میان دو گروه از نظر میزان درآمد سالانه اختلاف معنیداری وجود ندارد.

پیرامون نتایج برگرفته از ضریب همبستگی اسپیرمن:

یافته‌ها نشان داد، میان سطح تحصیلات، سابقه اشتغال، درآمد، تعداد واحد دامی، آگاهی از سودمندیها و هدفهای بیمه دام سبک، دفعات تماس کارشناسان صندوق بیمه با دامداران بیمه‌گذار، شرکت در کلاسهای آموزشی - ترویجی، میزان بهره‌گیری دامداران از کانالهای ارتباطی، آسان و روانسازی امور اداری، مناسب بودن تعرفه و حق بیمه تعیین شده، اطلاع‌رسانی و گسترش فرهنگ بیمه، امکان دسترسی آسان دامداران بیمه‌گذار به صندوق بیمه، اعتماد میان بیمه‌گر و بیمه‌گذار، کمک یارانه‌ای دولت، ارزیابی عادلانه خسارتها، اعطای تخفیف حق بیمه به بیمه‌گذاران خسارت‌نندیده در طول مدت اعتبار بیمه نامه قبلی، با پذیرش بیمه، رابطه مثبت وجود دارد.

پیرامون نتایج برگرفته از رگرسیون چند متغیره:

نتایج رگرسیون چند متغیره به روش گام‌به‌گام در زمینه تأثیرهای متغیرهای مستقل پژوهش بر میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک، نمایانگر آن است که آگاهی از هدفها و سودمندیهای (فوائد) بیمه دام، بیشترین تأثیر را بر میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک دارد؛ به گونه‌ای که این متغیر به تنهایی، ۸۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته میزان پذیرش و توسعه بیمه دام سبک را تعیین می‌کند.

در راستای یافته‌های پژوهش و با توجه به نتایج آماری برگرفته از بررسیهای توصیفی و تحلیلی پیشنهادهای زیر، ارائه می‌شود:

۱- با توجه به کمبودهای برگزاری دوره‌های آموزشی پیرامون بیمه دام

سبک، توصیه می‌شود، مسئولان بیمه محصولات کشاورزی استان قم، دوره‌های آموزشی بیشتری را در راستای آگاهی دامداران از هدفها و سودمندیهای (فوائد) بیمه دام سبک، آشنایی با شرایط، مقررات و چگونگی بیمه کردن دامها و آگاه ساختن دامداران از حوادث و خطرهای زیر پوشش بیمه برگزار کنند.

۲- برای پذیرش بیشتر، به بیمه‌گذاران خسارت‌ندیده در طول مدت اعتبار بیمه‌نامه پیشین، برای بیمه‌نامه جدید، تخفیفی از سوی صندوق بیمه داده شود.

۳- برای از میان بردن بازدارنده‌ها و دشواریهای موجود در زمینه پذیرش و توسعه بیمه دام سبک توصیه می‌شود که سیاستهای بیمه‌ای زیر از سوی صندوق بیمه کشاورزی مورد توجه بیشتری قرار گیرد:

۱-۳ - پرداخت بموقع غرامت به دامداران بیمه‌گذار خسارت‌دیده

۲-۳ - کمک یارانه‌ای دولت به دامداران در زمینه بیمه دام

۳-۳ - مناسب بودن میزان تعرفه و حق‌بیمه تعیین شده با توجه به درآمد دامداران

۴-۳ - مطلوب ساختن میزان غرامت پرداختی به دامداران بیمه‌گذار

۵-۳ - پدید آوردن جو اطمینان و اعتماد میان بیمه‌گذار و بیمه‌گر

۶-۳ - توجه به تنوع خطرهای زیر پوشش بیمه دام سبک

۴- با توجه به تأثیر تماس کارشناسان صندوق بیمه بر پذیرش بیمه دام از سوی دامداران بیمه شده، توصیه می‌شود که کارشناسان صندوق بیمه، تماس بیشتری با دامداران بیمه نشده پیرامون بیمه دام سبک داشته باشند.

۵- از آنجا که روشهای آموزشی - ترویجی در زمینه پذیرش بیمه دام سبک در منطقه مورد بررسی، در حد کم به کار رفته است، توصیه می‌شود، از سخنرانیهای ترویجی، بروشورهای آموزشی، مجله‌ها و نشریه‌های آموزشی و ترویجی، کارگاه آموزشی پیرامون بیمه، فیلمهای آموزشی ویدیویی و رادیو و تلویزیون، برای دامداران بیمه شده و بیمه نشده، بیشتر بهره گرفته شود.

۶- از توانمندیها و خدمات مروجان امور دام، کارشناسان صندوق بیمه و رسانه‌های جمعی، برای ارائه دادن اطلاعات در زمینه قوانین و مقررات بیمه دام سبک و چگونگی محاسبه غرامت پرداختی در هنگام رویدادن حادثه به دامداران خسارت‌دیده، بیشتر و

بهتر از پیش، بهره‌گیری شود.

۷- از آنجا که بیشتر دامداران بیمه‌گذار مورد بررسی، گزارش کرده‌اند که حق بیمه خود را به صورت نقد می‌پردازند، توصیه می‌شود، تسهیلات ویژه‌ای برای دامداران کم‌درآمد در زمینه پرداخت اقساطی حق بیمه در نظر گرفته شود.

۸- با توجه به بالا بودن سن و پایین بودن تحصیلات دامداران بیمه نشده، توصیه می‌شود، مروجان و کارشناسان صندوق بیمه از راه ارتباط چهره‌به‌چهره با دامداران و نیز سخنرانیهای آموزشی و ترویجی، راهنمایی لازم را در زمینه بیمه دامهای سبک، انجام دهند.

منابع:

۱. آبیاری. ن. م. و قدیریان. ج. (۱۳۸۰). «بررسی عوامل مؤثر بر گرایش به بیمه محصول سویا در استان گلستان»، مجموعه مقالات همایش بیمه کشاورزی، توسعه و امنیت سرمایه گذاری، انتشارات بانک کشاورزی ایران.
۲. ارتبائی. ف. و چیدری. م. (۱۳۸۵). «بررسی دانش کارشناسان ترویج پیرامون بیمه محصولات کشاورزی استان کرمانشاه»، فصلنامه پژوهشی بیمه کشاورزی، سال سوم، شماره ۱۰، انتشارات صندوق بیمه محصولات کشاورزی.
۳. ازکیا. م. (۱۳۷۴). مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی توسعه روستایی، انتشارات موسسه اطلاعات.
۴. اصغری. ح. و شریفی. ر. (۱۳۸۳). «نقش صندوق بیمه محصولات کشاورزی در حمایت از دامداران عشایری با نگاهی به وضعیت بیمه دام عشایری استان سمنان»، ماهنامه علمی، اجتماعی، اقتصادی جهاد، شماره ۲۶۴.
۵. امینی. ر. (۱۳۸۴). «توسعه بیمه دام سبک، گامی در جهت عدالت گستری»، ماهنامه علمی، فنی، کشاورزی، زیست محیطی سنبله، سال هجدهم، شماره ۱۴۸.
۶. امینی زارع. ر. (۱۳۸۴). «نگرش تطبیقی به بیمه دام در ایران و هند»، ماهنامه علمی، فنی، کشاورزی، زیست محیطی سنبله، سال هجدهم، شماره ۱۴۳.
۷. بیات. د. فیهما. ا. و بخشی نژاد. ز. (۱۳۸۰). «اندازه‌گیری ضریبهای خطر عوامل تحت پوشش در بیمه دام، طیور، آبزیان و مرتع»، مجموعه مقالات همایش بیمه کشاورزی، توسعه و امنیت سرمایه گذاری، انتشارات بانک کشاورزی ایران.
۸. بررسی وضعیت بیمه دام در سال‌های ۷۷ و ۷۸ استان قزوین، صندوق بیمه محصولات کشاورزی - مدیریت استان قزوین.
۹. ثمری. د. (۱۳۶۷). «بررسی عوامل مؤثر در پذیرش طرح تجمیع آبیاریهای کم‌خانوار جنگل نشین در منطقه گرگان و گنبد»، پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده رشته ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.
۱۰. جاریانی. م. (۱۳۸۴). «منابع طبیعی و مسولیت‌های ما، سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور، تهران.
۱۱. جمشیدی. م. ت. (۱۳۷۹). «شناخت و بررسی عوامل مؤثر بر توسعه بیمه دام روستایی در استان آذربایجان شرقی»، پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده رشته توسعه روستایی دانشگاه صنعتی، اصفهان.
۱۲. جمشیدی. م. ت. مظفرامینی. ا. و میرمحمد صادقی. ج. (۱۳۸۰). «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه بیمه دام روستایی»، مجموعه مقالات همایش بیمه کشاورزی، توسعه و امنیت سرمایه گذاری، انتشارات بانک کشاورزی ایران.
۱۳. ذوالقدر. ا. (۱۳۸۵). «توسعه صنعت بیمه، زمینه‌ساز توسعه اقتصادی و امنیت سرمایه‌گذاری»، ماهنامه اقتصاد و توسعه، شماره ۱۲.
۱۴. راجرز. اورت. ام. و اف. فلویید. شومیکر. (۱۹۷۰). رسانش نوآوری‌ها رهیافتی میان فرهنگی (عزت الله کرمی و ابوطالب فناپی، مترجمان: ۱۳۷۶) انتشارات دانشگاه شیراز.
۱۵. رحمانی. م. (۱۳۸۴). جزوه آموزشی آشنایی با بیمه و بیمه کشاورزی، انتشارات صندوق بیمه محصولات کشاورزی.
۱۶. رحیمی. ن. (۱۳۸۵). «بیمه و توسعه پایدار کشاورزی»، ماهنامه دامدار، سال پانزدهم، شماره ۱۷۶.
۱۷. رضوانفر. ا. راستگر. ح. و ف. شفیع. (۱۳۸۴). «تحلیلی بر وضعیت کلی نظام بیمه محصولات کشاورزی در ایران با تأکید بر بخش دام»، فصلنامه پژوهشی بیمه و کشاورزی، سال دوم، شماره ۷.
۱۸. صندوق بیمه محصولات کشاورزی (۱۳۸۰). همایش بیمه محصولات کشاورزی، توسعه و امنیت سرمایه گذاری انتشارات بانک کشاورزی، تهران.
۱۹. صندوق کمک به تولید کنندگان خسارت دیده محصولات کشاورزی و دامی (۱۳۸۰). انتشارات بانک کشاورزی ایران.

۲۰. فروزش. ع، (۱۳۸۱)، «عوامل مؤثر بر تقاضای (پذیرش) بیمه محصولات کشاورزی (مطالعه موردی استان کهگیلویه و بویر احمد)»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده رشته ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.
۲۱. فهیما. ا، و ن. شیدایی، (۱۳۸۴)، جزوه آموزش آشنایی با عملیات بیمه دام و طیور، انتشارات صندوق بیمه محصولات کشاورزی.
۲۲. گزارش تحلیلی - آماری صندوق بیمه محصولات کشاورزی (۱۳۸۴)، برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، انتشارات صندوق بیمه محصولات کشاورزی.
۲۳. مروی مهاجر. م. ر (۱۳۸۲)، پیدایش جنگل، مجموعه مقالات کمیایی سبز، موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع، تهران.
۲۴. مظفر امینی. ا، و م. رمضانی (۱۳۸۰)، «بیمه محصولات کشاورزی راهکاری اجتناب ناپذیر برای دستیابی به هدفهای توسعه»، همایش بیمه کشاورزی، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، انتشارات بانک کشاورزی ایران.
۲۵. مظفر امینی. ا، جمشیدی. م. ت، و ج. میرمحمدصادقی، (۱۳۸۱)، «عوامل مؤثر بر ریسک و تمایل دامداران استان آذربایجان شرقی به بیمه کردن دام‌هایشان»، فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه، سال دهم، شماره ۳۹.
۲۶. یعقوبی فرانی. ا، (۱۳۷۹)، «بررسی عوامل مؤثر در پذیرش و عدم پذیرش بیمه دام روستایی در استان اصفهان از دیدگاه دامداران و کارشناسان بیمه»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده رشته ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
27. Abdul Azeez, Erumbn and Simon.B. de jong (2006), "Cross-country Differences in ICI Adaption: a Consequence of culture". *Journal of World Business*.
28. Aguilar.c, Vera.R and Toro.p (2006), "Supplementation, Stocking rates, and Economic Performance of Lamb Production Systems in the Mediterranean-type Region of Chile". *Journal of small ruminant research*. 60 (1-3)
29. Aguilar.c, Vera. R, Allende. R and Toro. P (2006). "Supplementation, Stocking Rates, and Economic Performance of Lamb Production Systems in the Mediterranean – Type region of Chile". *Journal of Small Ruminant Research*. 60 (1-3).
30. Amy Finkelstein (2004). "The Interaction of Partialpublic Insurance Programs and Residual Private Insurance Markets, Evidence from the us Medicare Program". *Journal of Health Economics*. 23(1).
31. Anbaraus. C.Duttak. n, Sharma. K and M.Rawat (2004). "Response of Goats to Partial Replacement of Dietary Protein by a Leaf Meal Mixture Containing Leucaenal Leucocephala, Morus Alba and Tectona Grondis". *Journal of Small Ruminant Research*. 51(1).

The Study of Effective Factors on Adaption & Development of Small Ruminant Insurance by Stakeholders in Qom Province

M.Zafari* & Dr.S.A.Javadian**

Abstract

The present research is concerned with the effective factors on admission and development of small ruminants insurance by stock raisers of Qom province .It is an applied research using descriptive, correlative and causative- comparative method .the studied statistical society includes insured stock raiser of small ruminant and uninsured stock raisers. The studied population includes 185 stock raisers who covered by livestock insurance as well as 185 stock raisers who are not under insurance coverage. the subjects have been selected through random sampling. The research has been carried out through field method using two type of questionnaires and the related data was analyzed by SPSS20 software.

The result obtained from t-test have shown that there is a meaningful difference between two groups of insured and uninsured stock raisers of small ruminant regarding education, stock raising history, times of contact with experts of insurance fund ,attending educational- promotional classes, number of livestock and using communicative canals. However, there is the meaningful difference between these two groups regarding annual incomes.

The results obtained from correlation coefficient among the variables has revealed the relation among the variables of education, annual incomes, stock raising history, number of livestock, awareness of stock breeders with experts of insurance goals and advantage, attending educational- promotional classes, times of contact with experts of insurance fund, using communicative canals, reasonable tariff and premium, suitability of damage compensation payable to the insured, timely payment to insured stock breeders who sustained damage, providing information and dissemination of culture of insurance by the insurer system, extend of reliance and confidence between insured and insurer, extend of subsidies provided by the government to the stock breeders regarding livestock insurance and granting premium discount to the undamaged insured during the validity of the previous insurance policy has turned positive.

The results obtained from multi-variable regression shows that awareness of objective and advantage of livestock insurance had a positive effect on the extent of admission and development of small ruminants. This factor proves 85% effective factors on extent of admission and development of small ruminants.

Keywords:

Small Ruminants, Small Ruminants Insurance, Development of Insurance, Qom Province.

* M.Sc of State Management. Islamic Azad University, Naragh branch

** Member of Board of Directors , Agriculture Insurance Fund

